

Tentoonstellingen en presentaties

Van Gogh Museum

Vincent. Het Van Gogh Museum in de Hermitage Amsterdam

29.09.2012_25.04.2013

Concept: Leo Jansen, Renske Suijver, Marcel Schmalgemeijer
Vormgeving: Mariëlle Tolenaar

Het gastverblijf van het Van Gogh Museum, dat wegens renovatie van september 2012 tot mei 2013 gesloten was, in de Hermitage Amsterdam bood een uitgelezen kans om de werken van Vincent Van Gogh op geheel nieuwe wijze te ontdekken. De presentatie *Vincent. Het Van Gogh Museum in de Hermitage Amsterdam* toonde de intrigerende zoektocht van de kunstenaar tijdens zijn kunstenaarschap. Aan de hand van 75 belangrijke schilderijen, een selectie brieven, werken op papier en objecten uit de collectie van het Van Gogh Museum werd in beeld gebracht hoe de autodidact Vincent zich ontwikkelde van beginneling tot ware kunstenaar. De *Zonnebloemen* schitterde op een ereplaats, al zichtbaar bij binnenkomst, en ook *De slaapkamer*, *Amandelbloesem*, *De aardappeleters* en *Het gele huis* verrasten zelfs kenners opnieuw nu de werken op kleurige wanden te zien waren. De tekeningen en schilderijen waren samengebracht aan de hand van thema's in Van Goghs ontwikkeling. Zo konden bezoekers zijn zoektocht als kunstenaar in een nieuwe omgeving, op een nieuwe manier ontdekken.

De presentatie van de Van Gogh-collectie werd met lovende kritieken ontvangen en trok maar liefst 311.334 kunstliefhebbers.

Van Gogh aan het werk

01.05.2013_12.01.2014

Concept: Nienke Bakker, Tijdsbeeld & Pièce Montée
Vormgeving: Tijdsbeeld & Pièce Montée

De jubileumtentoonstelling *Van Gogh aan het werk* liet zien hoe Vincent van Gogh zich in een periode van maar 10 jaar ontwikkelde tot een unieke kunstenaar met een imposant oeuvre. Ruim 200 werken gaven inzicht in Van Goghs werkwijze: naast schilderijen, werken op papier en brieven werden ook persoonlijke materialen getoond, zoals zijn originele schetsboekjes, verftubes en het enige bewaard gebleven palet.

De tentoonstelling leidde de bezoekers aan de hand van thema's door de ontwikkeling van het kunstenaarschap van Van Gogh en liet zien hoe hij het vak leerde, van zijn eerste experimentele tekeningen tot zijn beroemde latere werk. Naast de eigen omvangrijke collectie waren er topwerken uit collecties wereldwijd te zien. Zo zagen de bezoekers de *Zonnebloemen* van The National Gallery uit Londen en *De slaapkamer* van The Art Institute of Chicago naast de versies daarvan in de collectie van het museum. Verder werden er diverse schilderijen getoond van Van Goghs tijdgenoten, werken die Van Gogh zelf ook heeft gezien, onder meer van Claude Monet, Paul Gauguin, Georges Seurat en Emile Bernard. Voor wie zich meer wilde verdiepen in Van Goghs materiaalgebruik en techniek was er vooral ook veel zelf te ontdekken: je kon voelen welk materiaal Van Gogh gebruikte, ervaren onder welke omstandigheden hij werkte, met welke kunstenaars hij ideeën uitwisselde, of verfmonsters bekijken door een microscoop en röntgenfoto's bestuderen.

Met *Van Gogh aan het werk* vierde het Van Gogh Museum niet alleen zijn veertigjarig bestaan maar ook de afsluiting van acht jaar onderzoek door een multidisciplinair onderzoeksteam van het museum, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Shell Nederland naar Van Goghs werkwijze.

De Mesdag Collectie

Bij de Mesdags thuis: Foto's van een kunstenaarsbestaan

doorlopend

Concept: Jorien de Vries, in samenwerking met Adrienne Quarles van Ufford en Maite van Dijk

In deze presentatie werd in het voormalig woonhuis van Hendrik Willem en Sientje Mesdag aan de hand van een twintigtal foto's een intiem beeld gegeven van de manier waarop zij hier zo'n honderd jaar geleden leefden en werkten.

Een opmerkelijke aankoop

doorlopend

In 1882 kocht Mesdag een schilderij waarvan de verf toen al zo onherstelbaar was aangetast dat de voorstelling bijna niet meer te zien was. Ooit werd dit berglandschap met afdalende koeien echter beschouwd als een van de mooiste werken van Théodore Rousseau. Mesdag bezat ook de voorstudie van dit enorme schilderij, waarop nog wel de kleurenpracht te zien is. In deze presentatie werden de werken weer herenigd.

Mesdag en Mancini

doorlopend

Concept: Adrienne Quarles van Ufford, in samenwerking met Maite van Dijk

Gedurende meer dan twintig jaar stuurde Mesdag regelmatig een toelage naar de Italiaanse kunstenaar Antonio Mancini. De afspraak was dat deze daarvoor schilderijen en studies maakte. Zo kreeg Mesdag zo'n honderdvijftig werken toegezonden, te veel om allemaal zelf te houden. Hij organiseerde tentoonstellingen van Mancini's werk en verkocht ook veel door. Deze focuspresentatie belichtte de bijzondere overeenkomst tussen de twee kunstenaars, die elkaar opmerkelijk genoeg nooit hebben ontmoet. Ook was er aandacht voor Mancini's eigenzinnige schildertechniek. Hij was zijn tijd ver vooruit en verwerkte soms onverwachte materialen als stukjes glas of metaalfolie in zijn werk.

Door de ogen van Vincent van Gogh

doorlopend

Concept: Maarten van 't Klooster, in samenwerking met Adrienne Quarles van Ufford en Maite van Dijk

In 1882 bezocht Van Gogh een tentoonstelling met een groot aantal Franse schilderijen uit de verzameling van Hendrik Willem Mesdag, waaronder werk van Charles-François Daubigny en Théodore Rousseau. Van Gogh beschouwde deze voorgangers als grote voorbeelden en schreef in zijn brieven vol bewondering over wat hij op de tentoonstelling had gezien. In deze focuspresentatie werden de schilderijen bijeengebracht waar Van Gogh destijds van onder de indruk was. Hierdoor werd duidelijk dat Mesdag en Van Gogh veel gemeen hadden in hun waardering voor kunst.

Hoe verzamelt een kunstenaar?

14.12.2013_12.01.2014

Concept: twaalf deelnemers aan de cursus De kunst van het tentoonstellen

In deze tentoonstelling was het werk te zien van acht hedendaagse kunstenaars voor wie verzamelen een belangrijke rol speelt in hun werk. De inspiratie voor deze tentoonstelling was Hendrik Willem Mesdag, die niet alleen schilder was, maar ook kunstverzamelaar. De acht kunstenaars – Edwin Deen, Lernert & Sander, Pet van de Luijngaarden, We Make Carpets, Karianne Kirsten, Saskia Laurant, Stef Kreymborg en Meinbert Gozewijn van Soest – lieten ieder op hun eigen manier zien hoe zij van verzamelen hun werk maken. Dit leverde grappige, serieuze en ontroerende kunstwerken op.

De tentoonstelling was samengesteld door de deelnemers aan de cursus *De kunst van het tentoonstellen* gegeven door het Van Gogh Museum. De twaalf curatoren in spe leerden diverse aspecten van het maken van een tentoonstelling onder begeleiding van specialisten van het Van Gogh Museum.